

Olga Olivera-Tabeni

Colorimetries de la Ribera d'Ebre, 2020-2021

Tubs de pintura, branquillons (carbonets),
un itinerari sobre tauleta, una fotografia de l'incendi
i llibre d'artista en format DIN A5
Mesures variables

Colorimetries de la Ribera d'Ebre fa referència a recorreguts i processos, recollida de mostres, duts a terme a la terra que va ser afectada per l'incendi de la Torre de l'Espanyol, a la Ribera d'Ebre, un dels majors incendis registrats a Catalunya, que es va produir entre el 26 de juny i el 7 de juliol del 2019.

En el projecte es torna un any després al mateix lloc on succeí l'incendi: a Cabaçés, a Vinebre, a la Palma d'Ebre, a Bovera, a la Torre de l'Espanyol, i es prenen mostres de camp, i informes de colors en format paleta digitalitzada. Es tracta de l'escaneig d'un territori i la seva lectura en clau abstracta. El projecte es concreta amb pintures i carbonets que s'elaboren partint dels tons trobats, espais i temps determinats, tot molt catalogat segons data, lloc concret i coordenades, amb clares referències al món pictòric del qual provinc, tot i que hi ha una clara voluntat de dislocació de l'acte pictòric.

Es fa ús de la tecnologia digital i paletes NCS o RAL, on el negre sobre negre fruit de l'estalzi i la cendra acaba essent una constant. Tot i que comencen a sorgir altres tons, bàsicament marrons o verds, de les noves plantes que inicien tímidament el renaixement, plantes pioneres, com les canyes, les primeres de totes a estendre's al fons de les torrenteres, per la seva arrel rizomàtica, expansiva i ruderal, o les oliveres, sorgides de manera quasi màgica de dins de la terra on van quedar latents durant tot l'incendi, o els petits pinets que reneixen al cap d'un any. Els colors i les seves referències, paraules, que acompanyen aquestes formes abstractes, alhora són com una narrativa del territori, ens descobreix, en descriu, en retrata espais i elements.

D'aquest itinerari en sorgeixen preguntes; en googlejar, per exemple, ens crida l'atenció que es culpabilitzi de l'incendi la despoblació i l'abandonament dels camps de conreu. Causes que serveixen després per demonitzar-ne el sotabosc i proposar-ne l'eliminació indiscriminada, alhora que de tota la vida que hi conté: animals, arbusts, o allò que habitualment mal anomenem injustament males herbes. Justificar aquesta arrencada, tala, tallat, és oblidar el més important de tot, el perquè de la despoblació. Despoblació que obre les portes a projectes que serien mal vistos en altres contrades, com la central nuclear d'Ascó, la planta de Flix, o els cadàvers esclatats de les velles estructures obsoletes de la cimeterna d'Almatret, les instal·lacions dels dipòsits de residus industrials de Riba-roja d'Ebre acabades d'estrenar o l'àmplia proliferació de molins de vent que està patint tota la zona.

Zona deprimida, d'èxode rural que respon a uns interessos territorials de primera i segona, del nou paisatge contradictori de la nostra modernitat, de les zones de bon veure i de les escombraries amagades, o d'unes poblacions sols de cap de setmana. Alhora, el passeig pel territori ens ensenya una altra veritat oculta encara, entre cendres, pins i oliveres cremats i tímidament regenerats: l'aparició de restes camuflades d'elements que en principi no identifiquem, restes de llaunes, de ferralla... Però que després se'ns descobreixen com a fragments d'un camp de batalla, trossos de bombes, de metralla, de granades, que ens porten a la Guerra Civil Espanyola i al front de l'Ebre.